

Fylkesmannen i Rogaland Miljøvernavdelingen

Saksbehandler: Henriette Givskud
Telefon: 51 56 89 24

Arkivnr.: 461.2
Saksnr.: 2008/3656

Hestnes Avløpsanlegg - Kontrollrapport

Rapportnr: 2008.077.I. MVARO
Type kontroll: Verifikasjon

Informasjon om virksomheten:

Navn: Hestnes avløpsanlegg	Organisasjonsnr.: 976 662 873
Postadresse: Postboks 8134	Besøksadresse: Hestnes – Eigersund kommune
Utslippstillatelse: 17.07.1996 m/endring av 25.05.1998	Bransjenr. (NACE-kode): 90.010
Risikoklasse: 4	Kommune/kommunenr.: Eigersund/1101
Kontrolldato: 16.06.2008	Tidspunkt for forrige kontroll: Ingen tidligere kontroll

Tilstede under kontrollen:

Fra virksomheten: Magne Torgersen Annebjørg Elve Skofteland Geir Vigrestad Jofrid Hareland	Fra fylkesmannen: Margareta Skog (kontrollør) Henriette Givskud (saksbehandler)
--	---

Rapportens innhold

Rapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble konstatert under kontrollen. Hovedtema for kontrollen var:

1. Fastsettelse av renskrav ut fra tettbebyggelsens størrelse
2. Drift og tilsyn med avløpsanlegget (ledningsnett, overløp, rensanlegg)
3. Utslippskontroll (utslippsmålinger)

Resultater fra kontrollen

Fylkesmannen avdekket fire (4) avvik under kontrollen. Disse er:

1. Kommunen har ikke gjort forberedelser for å møte nye rensekrav fra 01.01.2009.
2. Eigersund kommune kan ikke dokumentere at rensekrav i gjeldende utslippstillatelse overholdes.
3. Avløpsanleggets belastning i pe er ikke korrekt beregnet.
4. Det er ikke utarbeidet en skriftlig risikovurdering av Hestnes avløpsanlegg.

Det ble gitt en (1) anmerkning etter kontrollen. Denne er:

1. Bedriften er sent ute med hensyn på å få på plass akkreditert prøvetaking (inkl. vannmengdemåling) før 1. januar 2009.

Avvikene og anmerkningene er beskrevet på sidene 4 - 6.

Oppfølging etter kontrollen

Se følgebrev til denne kontrollrapporten.

Rapport godkjent (dato):

Einar Haualand
fung. ass.fylkesmiljøvernsjef

Henriette Givskud
overingeniør

Bakgrunn

I juni 2008 deltok Fylkesmannen i Rogaland i en landsdekkende kontrollaksjon rettet mot avløpsanlegg i større tettbebyggelser. Aksjonen var ledet av Statens forurensningstilsyn (SFT), og inkluderte både brevkontroll og inspeksjon. Alle avløpsanlegg i Rogaland som omfattes av kapittel 14 i forurensningsforskriften har deltatt i brevkontrollen, dvs. fått tilsendt innrapporterings skjema (med sentrale spørsmål om anleggets status og videre planer relatert til implementering av renskravene, mm. som ligger i kapittel 14 i forurensningsforskriften).

Inspeksjonen ble gjennomført ved totalt 7 utvalgte anlegg: Vik, Grødaland, Bore, Nærbø, Hestnes, Moi og SNJ (Sentralrenseanlegget Nord-Jæren). Alle inspeksjonene var varslede kontroller.

For mer og generell informasjon om kontrollaksjonen vises til SFTs infoark (2381/2008), *Kontrollaksjon avløp 2008*.

På generell basis gjennomføres kontroller i hovedsak for å verifisere at gjeldende krav med hensyn til ivaretagelse av ytre miljø overholdes. Rapportene omhandler eventuelle avvik og anmerkninger som er konstatert under kontrollen og som ligger innenfor fylkesmannens forvaltningsområde. Rapportene gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av bedriftenes miljøarbeid eller miljøstatus.

Denne rapporten er skrevet etter kontrollen ved Hestnes avløpsanlegg, Eigersund kommune mandag 16. juni 2008.

Definisjoner

Avvik defineres som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen (for eksempel overtredelse av krav i forurensningsloven, forskrifter hjemlet i forurensningsloven eller krav og vilkår fastsatt i utslippstillatelser eller dispensasjoner).

Anmerkning defineres som et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse, miljø og sikkerhet, og som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Regelverk

De viktigste HMS-kravene for den bransje virksomheten tilhører er sammenstilt og ligger tilgjengelig på internett, www.regelhjelp.no.

Hjemlene for de avvik som gis etter denne kontrollaksjonen ligger i følgende regelverk:

- *Lov om forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*, av 13. mars 1981, med senere endringer.
- *Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften)*, av 06.12.1996, med senere endringer.
- *Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)*, av 1. juni 2004. (Kjernerodokumentet er Kapittel 14, *Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra større tettbebyggelser*. I tillegg kommer definisjoner som er angitt i Kapittel 11, *Generelle bestemmelser om avløp*).

- Utslippstillatelsen for det enkelte avløpsanlegg. For avløpsanlegget på Hestnes, Eigersund kommune, gjelder *Utsleppsløyve for Hestnes avløpsanlegg* (med tilhørende følgebrev). Denne tillatelsen er datert 17.07.1996, men endret i brev at 25.05.1998. I sistnevnte brev er vilkår 2.1 endret slik at rensekravet nå er 30 % SS, i stedet for 30 % BOF₇.

Resultater fra kontrollen

Avvik

Det ble gitt fire (4) avvik etter kontrollen. Disse er beskrevet nedenfor:

Avvik 1:

Kommunen har ikke gjort forberedelser for å møte nye rensekrav fra 01.01.2009.

Avvik fra:

Forurensningsforskriften, § 11-3 og § 14-17

Kommentarer:

Per i dag har Hestnes avløpsanlegg krav om 30 % rensing av suspendert stoff, jf. tillatelsens vilkår 2.1. Dette kravet blir fra 01.01.2009 erstattet av sekundærrensekravet, jf. forurensningsforskriften § 14-8 og § 14-17 b). Bare dersom kommunen søker om unntak, og kan:

1. dokumentere at utslippene ikke har skadevirkninger på miljøet gjennom en resipientundersøkelse, og
2. dokumentere at renseanlegget klarer primærrensekravet i forskriften (20 % BOF₅ og 50 % SS),

har Fylkesmannen anledning til å innvilge unntak fra sekundærrensekravet.

På kontrollen manglet kommunen dokumentasjon på at primærrensekravet vil kunne overholdes på Hestnes renseanlegg, dvs. uten at ytterligere rensiltak iverksettes. Kanskje er problemet bare prøvetakingen av rensed avløpsvann, men det kan også være behov for ytterligere rensiltak.

Det ble under kontrollen også opplyst at resipientundersøkelsen for 2007 vil bli oversendt til Fylkesmannen i løpet av høsten 2008.

Avvik 2:

Eigersund kommune kan ikke dokumentere at rensekrav i gjeldende utslippstillatelse overholdes.

Avvik fra:

Vilkår 2.1 og 6.2 i gjeldende tillatelse.

Kommentarer:

Generelt sett ble det i 2007 tatt for få prøver av avløpsvannet, i tillegg ble det ikke analysert på KOF. Det aller største problemet er likevel at kommunen fremdeles ikke har på plass representativ prøvetaking av rensset avløpsvann.

Antallet prøver per år, og prøveparametere samsvarer ikke med kravene i forurensingsforskriftens § 14-11, jf. § 14-17, punkt a). Bedriften skal ifølge regelverket (fra 1. januar 2007) analysere på 24 prøver av BOF₅, KOF og 6 prøver av fosfor (P) på både innløps- og utløpsvannet. I tillegg må kommunen analysere på SS fordi dette er kravet i gjeldende tillatelse, og fordi kommunen uansett må kunne dokumentere at denne parameteren overholdes, dvs. dersom kommunen søker om unntak fra sekundærrensekravet.

På grunn av problemer med å ta representative prøver fra utløpsvannet kan ikke Hestnes renseanlegg dokumentere at rensekravet i henhold til gjeldende utslippstillatelse overholdes. Rensekravet i dagens tillatelse vil fra 01.01.2009 bli erstattet av forskriftens krav om sekundærrensing.

Vi registrerer også at kommunen over flere år har unnlatt å oversende Fylkesmannen årsrapporter fra driften av renseanlegget.

Avvik 3:

Avløpsanleggets belastning i pe er ikke korrekt beregnet.

Avvik fra:

Forurensingsforskriften §11-3 m), § 14-11 til § 14-13
Internkontrollforskriften § 5, andre ledd, punkt 7.

Kommentarer:

Svakheten i beregning av anleggets belastning skyldes primært at kommunen ikke har tatt utgangspunkt i største ukentlige mengde som samlet går i overløp, renseanlegg eller utslippspunkt. For å finne denne må kommunen i løpet av et år ta prøver av innløpsvannet hver uke, og analysere på BOF₅.

Avvik 4:

Det er ikke utarbeidet en skriftlig risikovurdering av Hestnes avløpsanlegg.

Avvik fra:

Internkontrollforskriften, §5, 2. ledd, punkt 6
Forurensingsforskriften, § 14-10

Kommentarer:

Eigersund kommune har ikke foretatt en risikovurdering av avløpsanlegget. En slik vurdering skal omfatte både avløpsnett, overløp og renseanlegg.

Denne skal i tillegg inkludere hvilke konsekvenser klimaendringene kan få for avløpsanlegget på Hestnes, derunder behov for avbøtende tiltak som må, kan eller bør iverksettes på renseanlegg, avløpsnett og overløp, jf. SFTs veileder (2317/2008) om klimatilpasninger, med tilhørende informasjonsark (2384/2008).

Anmerkning

Fylkesmannen fant under denne kontrollen ett forhold som vi finner nødvendig å reagere på ved å gi kommunen anmerkning. Anmerkningen er beskrevet nedenfor.

Anmerkning 1:

Bedriften er sent ute med hensyn på å få på plass akkreditert prøvetaking (inkl. vannmengdemåling) før 1. januar 2009.

Kommentarer:

Når det gjelder akkrediteringsprosessen er det særs viktig at Eigersund kommune starter opp denne prosessen i forhold til å overholde fristen innen 31.12.2008. Dette er en omfattende prosess som fort kan ta lang tid. Fylkesmannen legger ved "Rapport fra Norsk Akkrediterings Sektorkomite P12; Akkreditering av prøvetaking av kommunalt avløpsvann", slik at vi på denne måten sikrer at Eigersund kommune blir kjent med hva denne prosessen innebærer.

Fylkesmannen anbefaler at kommunen innhenter konsulentbistand for å få akkrediteringen på plass (på en effektiv og strukturert måte). Vi presiserer at akkrediteringen stiller strenge krav til dokumentasjon av alt relatert til prøvetakingen, dvs. ikke bare opplæring av den som rent fysisk skal ta prøvene, men til utstyr og hele systemet rundt prøvetakingen. Vi har ikke oversikt over hvilke konsulenter som kan være egnet til å søke bistand hos. Vi har imidlertid vært i kontakt med Fylkesmannen i Vestfold som opplyser at der er (flere av) kommunene tilknyttet driftsassistanse. Gjennom dette systemet får aktuelle kommuner bistand fra Aquateam til å få akkrediteringskravet på plass. I tillegg vet vi at IVAR IKS arbeider systematisk med dette og vil i disse dager søke Norsk Akkreditering om å bli akkreditert til prøvetaking av fire av sine avløpsanlegg. Dette er ment som tips til Eigersund kommune om mulige veier å gå for raskt å finne ut hvordan utfordringen med akkreditert prøvetaking skal løses. Uansett haster det nå for kommunen å komme skikkelig i gang med dette.

Andre forhold

- www.regelhjelp.no er et nyttig verktøy for alle som raskt og enkelt ønsker å skaffe seg oversikt, og holde seg oppdatert, i det viktigste regelverket på HMS-området innenfor gitt bransje. Aktuelle krav for virksomheter som driver med rensing av avløpsvann ligger på Regelhjelp.no under bransjen kalt *Avløpsbransjen*.